

**Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 22. maja 2008
o spodbujanju ustvarjalnosti in inovativnosti v izobraževanju in usposabljanju**

(2008/C 141/10)

SVET IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA –

OB OPOZARJANJU na politično ozadje tega vprašanja, kakor je opisano v prilogi k tem sklepom, in v luči izidov konference „Spodbujanje inovativnosti in ustvarjalnosti – odgovor šol na izzive družbe prihodnosti“, ki je 9. in 10. aprila 2008 potekala na Brdu,

UGOTAVLJAJO:

1. medtem ko so države članice v celoti odgovorne za organizacijo in vsebino svojih sistemov izobraževanja in usposabljanja, je spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti področje, na katerem bi sodelovanje na evropski ravni lahko koristilo kakovosti in učinkovitosti na nacionalni in regionalni ravni;
2. v sedanjem delovnem programu „Izobraževanje in usposabljanje 2010“ se s prizadevanji za učinkovitost in pravičnost podpirajo skupni evropski cilji kakovosti, dostopa in odprtosti širšemu svetu. Ker sta ustvarjalnost in inovativna sposobnost ključnega pomena tudi za trajnostni gospodarski in družbeni razvoj v Evropi, si ta vprašanja zaslužijo več pozornosti v okviru prihodnjega evropskega sodelovanja na področju izobraževanja;
3. z vidika vseživljenjskega učenja lahko vse ravni izobraževanja in usposabljanja prispevajo k ustvarjalnosti in inovativnosti: zgodnje stopnje izobraževanja so usmerjene k motiviranju, učenju veščin in pridobivanju drugih ključnih kompetenc, naslednje faze pa se osredotočajo na bolj specifične veščine ter ustvarjanje, razvoj in uporabo novega znanja in idej;

MENIJO:

1. Ustvarjalnost je glavni vir inovativnosti, ki pa je po drugi strani glavno gonilo rasti in ustvarjanja bogastva, kar je ključno za izboljšave na družbenem področju in nepogrešljivo pri reševanju svetovnih izzivov, kot so podnebne spremembe, zdravstveno varstvo in trajnostni razvoj;
2. vse bolj so potrebni ukrepi na nacionalni ravni, pa tudi sodelovanje na ravni EU, da bi dosegli ambicioznejše spremembe, ki so potrebne, da bi lahko šole učence ustrezno pripravile na reševanje pomembnih izzivov in težav v hitro spreminjajočem se svetu;

3. poleg bistvenih nalog, tj. pridobivanja ključnih kompetenc in zagotavljanje trikotnika znanja s trdno podlago veščin, imajo lahko sistemi izobraževanja in usposabljanja temeljno vlogo pri razvoju ustvarjalnih in inovativnih sposobnosti kot ključnih dejavnikov pri krepitvi prihodnje gospodarske konkurenčnosti ter spodbujanju socialne kohezije in blaginje posameznikov;
4. začeni na ravni šol, morajo sistemi izobraževanja združevati razvoj posebnega znanja in veščin skupaj z razvojem generičnih sposobnosti, povezanih z ustvarjalnostjo, kot so vedoželjnost, intuicija, kritično in lateralno razmišljanje, reševanje problemov, eksperimentiranje, tveganje in sposobnost učenja iz napak, uporaba domišljije in hipotetično sklepanje ter smisel za podjetništvo;
5. osem ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje, opredeljenih v priporočilu EU iz leta 2006 ⁽¹⁾, se navezuje na veščine, ki so posebej pomembne za ustvarjalnost in inovativno sposobnost. Predvsem so potrebne veščine in kompetence, ki ljudem omogočajo, da spremembe vidijo kot priložnost, ostanejo dojemljivi za nove zamisli ter spoštujejo in cenijo vrednote drugih;
6. ker je bilo dokazano, da lahko raznolikost in večkulturno okolje spodbujata ustvarjalnost, imajo vključujoče izobraževalne politike, usmerjene v strpnost in medsebojno razumevanje, možnost, da vse večjo večkulturnost evropskih družb spremenijo v prednost za ustvarjalnost, inovativnost in rast;
7. sodelovanje šol v novih in različnih mrežah, zlasti tistih s temelji v lokalni skupnosti, jim lahko pomaga doseči njihove izobraževalne cilje, prispeva pa tudi k spodbujanju ustvarjalnosti in inovativnosti. Partnerstva med izobraževanjem, delovnim svetom in splošno civilno družbo so bistvenega pomena za predvidevanje in prilagajanje spreminjajočim se potrebam poklicnega in družbenega življenja: pripravištva, skupni projekti, vzajemno učenje in voditelji tečajev izven sistemov izobraževanja lahko učiteljem in učencem predstavijo nove zamisli;
8. učitelji igrajo ključno vlogo pri spodbujanju in podpiranju ustvarjalnega potenciala vsakega otroka, k temu pa lahko tudi prispevajo s ponazoritvijo ustvarjalnosti v lastnem poučevanju.

⁽¹⁾ Priporočilo 2006/962/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL L 394, 30.12.2006, str. 10).

V tem smislu se zdi, da individualnejši in v učence usmerjeni pristopi do izobraževanja, prilagojeni njihovim različnim potrebam in zmožnostim – vključno s posebno nadarjenimi –, še posebno ugodno vplivajo na ustvarjalnost ter ne glede na posledice, ki jih imajo v smislu virov in notranje organizacije, povečujejo motivacijo in samozavest bolj praktično ali umetniško usmerjenih učencev;

9. tudi ustanove za izobraževanje učiteljev morajo dati ključni prispevek pri oskrbovanju učiteljskega osebja z znanjem in kompetencami, potrebnimi za spremembe, kot so veščine, potrebne za spodbujanje v učence usmerjenih pristopov, skupne delovne metode in uporaba sodobnih učnih pripomočkov, zlasti temelječih na IKT. Krepitev ustvarjalnih sposobnosti in odnosov znotraj šol zahteva tudi podporo organizacijske kulture, odprte za kreativnost, in na splošno oblikovanje okolja, prijaznega inovativnosti, pa tudi predano in v prihodnost usmerjeno vodstvo na vseh ravneh;
10. ker se vse večji del učenja dogaja na delovnem mestu, v neformalnih okvirih in prostem času – pogosto z novimi učnimi pripomočki in metodami, ki temeljijo na IKT –, je razvoj ustvarjalnih in inovativnih sposobnosti pomemben z vseh vidikov vseživljenjskega učenja;
11. na podlagi izmenjave podatkov je treba bolj raziskati metode za ugotavljanje, opredelitev, merjenje in beleženje učnih rezultatov pri naddisciplinarnih veščinah, kot sta ustvarjalnost in inovativna sposobnost. Oblikovalcem izobraževalne politike je treba zagotoviti tudi boljše zbirko podatkov za spodbujanje ustvarjalnih in inovativnih sposobnosti prek vseživljenjskega učenja ter preučiti, kako bi EU lahko prispevala k temu procesu;

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

1. preučijo, kako spodbuditi večjo sinergijo med znanjem in veščinami na eni strani ter ustvarjalnostjo na drugi, pa tudi kako kar najbolje spodbuditi, spremljati in oceniti ustvarjalnost in inovativno sposobnost na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja;
2. spodbujajo učitelje k razvoju njihove poklicne vloge kot tistih, ki olajšujejo učenje in spodbujajo ustvarjalnost, ter pomagajo ustanovam za izobraževanje učiteljev, da se odzovejo na nove zahteve učiteljstva, na primer s spodbujanjem skupnih, v učence usmerjenih pristopov, inovativnih učnih okolij in uporabe odprtih virov izobraževanja;
3. spodbujajo učno kulturo z razvijanjem širših učnih skupnosti, omogočanjem in podpiranjem mrež in partnerstev – ki

vključujejo civilno družbo in druge zainteresirane strani – med izobraževanjem in z njim povezanimi področji, kot je kultura na eni strani in delovni svet na drugi;

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ:

1. razmislijo o tem, da bi spodbujanje ustvarjalnosti in inovativne sposobnosti vključile med cilje sedanjega in prihodnjega evropskega sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja, kar bi dopolnilo spodbujanje in podpiranje izvajanja priporočila iz leta 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, preučijo pa naj tudi ustrezne in učinkovite načine na evropski ravni – kot je vzajemno učenje – za doseganje teh ciljev na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja ter z vidika vseživljenjskega učenja;
2. spodbujajo produktivnost kulture, medkulturni dialog in sodelovanje na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni, da bi razvili okolje, posebej ugodno za ustvarjalnost in inovativnost;
3. ustvarjajo sinergije v podporo spodbujanju ustvarjalnosti in inovativnosti z dejavnim sodelovanjem z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, zlasti s Svetom Evrope, Unesco in OECD, na področjih, kot je medkulturno učenje, demokracija, strpnost in človekove pravice. (Vsem državam je treba zagotoviti pravico do sodelovanja pri takšnih prizadevanjih.);
4. spodbujajo in podpirajo razvoj, izmenjavo in širjenje dobrih praks v zvezi s podatki podprto izobraževalno politiko, povezano s spodbujanjem ustvarjalnih in inovativnih veščin v Evropi;
5. ustrezno uporabijo programe in instrumente EU za spodbujanje in podpiranje ustvarjalnosti in inovativne sposobnosti na vseh stopnjah vseživljenjskega učenja, pa tudi v samem procesu izobraževanja;

IN POZIVAJO KOMISIJO, NAJ:

1. podpre ustrezne raziskave ter analizira in izmenjuje podatke tako na ravni EU kot tudi med državami članicami – v sodelovanju z evropskimi in mednarodnimi raziskovalnimi ustanovami – o spodbujanju in razvoju ustvarjalnih in inovativnih veščin prek izobraževanja in usposabljanja;
2. si v procesu oblikovanja novega strateškega okvira za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja po letu 2010 še naprej prizadeva zvišati raven razumevanja pri vprašanih, povezanih z razvojem ustvarjalnih in inovativnih sposobnosti prek izobraževanja in usposabljanja v splošnem okviru široko zastavljene inovativne politike za EU.

PRILOGA

POLITIČNO OZADJE

1. poročilo Sveta za izobraževanje za spomladansko zasedanje Evropskega sveta ⁽¹⁾ leta 2001 in nato sprejeti podrobni delovni program ⁽²⁾, ki določa številne konkretne prihodnje cilje za sisteme izobraževanja in usposabljanja v Evropi, vključno z razvojem veščin za družbo znanja, zagotavljanjem privlačnejšega učenja in krepitvijo vezi z delovnim življenjem in raziskavami ter družbenim življenjem na splošno;
2. sklepi spomladanskega zasedanja Evropskega sveta leta 2006, v katerih je poudarjeno, da je treba okrepiti reforme za zagotovitev visoko kakovostnih izobraževalnih sistemov, ki so tako učinkoviti kot pravični, in kjer je priznana ključna vloga vseh ravni izobraževanja in usposabljanja pri prizadevanjih za odličnost in inovacije ⁽³⁾;
3. sklepi Sveta o učinkovitosti in pravičnosti v izobraževanju in usposabljanju iz novembra 2006, v katerih je navedeno, da bi se morale izobraževalne ustanove osredotočiti na širše učno okolje, da bi spodbujale in ohranjale učinkovitost, pravičnost in splošno blaginjo ⁽⁴⁾;
4. priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, v katerih je poudarjena vloga kritičnega razmišljanja, ustvarjalnosti, dajanja pobud, reševanja problemov, ocene tveganj, sprejemanja odločitev ter konstruktivnega obvladovanja čustev pri vseh osmih ključnih kompetencah ⁽⁵⁾;
5. sklepi Sveta iz decembra 2006 o strateških prednostnih nalogah za ukrepe v podporo inovacijam na ravni EU ⁽⁶⁾, v katerih je izobraževanje opredeljeno kot predpogoj za inovacije in v katerih je navedeno, da mora izobraževanje že v zgodnji fazi spodbujati nadarjenost in ustvarjalnost, ter ki so bili sprejeti kot odziv na Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – *Prenos znanja v prakso: široko zastavljena inovacijska strategija za EU* z dne 13. septembra 2006 ⁽⁷⁾;
6. sporočilo Komisije „O evropski agendi za kulturo v svetu globalizacije“ iz maja 2007, v katerem je navedeno, da je treba raziskovati in pospeševati vlogo kulture pri podpori in krepitvi ustvarjalnosti in inovacij, ustvarjalnost pa je osnova tehnoloških inovacij ⁽⁸⁾;
7. sklepi Sveta o skladnem okviru kazalnikov in meril za spremljanje napredka pri doseganju lizbonskih ciljev v izobraževanju in usposabljanju iz maja 2007, ki priznavajo, da je opredelitev skladnega okvira kazalnikov in meril potekajoč in usklajevalen proces ⁽⁹⁾;
8. sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta novembra 2007, o izboljšanju kakovosti izobraževanja učiteljev, v katerih se spodbuja usvajanje kompetenc, s katerimi bodo učitelji lahko razvijali novo znanje in bili inovativni s sodelovanjem pri reflektivni praksi in raziskavah ⁽¹⁰⁾;
9. skupno poročilo Sveta in Komisije o napredku pri izvajanju delovnega programa „Izobraževanje in usposabljanje 2010“ za leto 2008 „Vseživljenjsko učenje za znanje, ustvarjalnost in inovacije“, v katerem je poudarjeno, da je za raziskave in inovacije potrebno dobro usposobljeno prebivalstvo in da je treba razviti odličnost in ključne kompetence v vseh sistemih ter na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja ⁽¹¹⁾;
10. ključna sporočila Sveta za izobraževanje za spomladansko zasedanje Evropskega sveta leta 2008, v katerih je navedeno, da morata izobraževanje in usposabljanje zagotoviti široko osnovo znanj in veščin pri prebivalstvu ter razvijati ustvarjalnost in zmogljivost za inovativnost učencev in da je treba v ta namen razviti učne načrte na vseh ravneh, da bi spodbujali ustvarjalne in inovativne kompetence učencev ⁽¹²⁾;

⁽¹⁾ Konkretni prihodnji cilji sistemov izobraževanja in usposabljanja, poročilo Sveta za izobraževanje Evropskemu svetu (dok. 5980/01).

⁽²⁾ Podrobni delovni program o nadaljnjih ukrepih v zvezi s cilji sistemov izobraževanja in usposabljanja v Evropi, splošno znan kot delovni program „Izobraževanje in usposabljanje 2010“ (UL C 142, 14.6.2002, str. 1).

⁽³⁾ Sklepi predsedstva, Evropski svet v Bruslju, 23. in 24. marec 2006 (dok. 7775/06).

⁽⁴⁾ Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o učinkovitosti in pravičnosti v izobraževanju in usposabljanju z dne 14. novembra 2006 (UL C 298, 8.12.2006, str. 3).

⁽⁵⁾ Priporočilo 2006/962/ES.

⁽⁶⁾ Sklepi Sveta z dne 4. decembra 2006 o široko zastavljeni inovacijski strategiji: strateške prednostne naloge za ukrepe v podporo inovacijam na ravni EU (dok. 16253/06).

⁽⁷⁾ Dok. 12940/06.

⁽⁸⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – *Sporočilo o evropski agendi za kulturo v svetu globalizacije*, 10. maj 2007 (COM(2007) 242 konč.).

⁽⁹⁾ Sklepi Sveta o skladnem okviru kazalnikov in meril za spremljanje napredka pri doseganju lizbonskih ciljev v izobraževanju in usposabljanju, 24. maj 2007 (UL C 311, 21.12.2007, str. 13).

⁽¹⁰⁾ Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta dne 15. novembra 2007, o izboljšanju kakovosti izobraževanja učiteljev (UL C 300, 12.12.2007, str. 6).

⁽¹¹⁾ „Vseživljenjsko učenje za znanje, ustvarjalnost in inovacije“ – Skupno poročilo Sveta in Komisije o napredku pri izvajanju delovnega programa „Izobraževanje in usposabljanje 2010“ za leto 2008 (dok. 5723/08).

⁽¹²⁾ Ključna sporočila s področja izobraževanja/usposabljanja in mladine za spomladansko zasedanje Evropskega sveta (dok. 6445/08).

11. sklepi spomladanskega zasedanja Evropskega sveta iz leta 2008, v katerih je izraženo mnenje, da bo za zagotovitev prihodnje rasti ključno v celoti razviti inovacijski in ustvarjalni potencial evropskih državljanov, ki temelji na evropski kulturni in znanstveni odličnosti ⁽¹⁾;
 12. predlog odločbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem letu ustvarjalnosti in inovacij (2009), ki ga je pripravila Komisija ⁽²⁾.
-

⁽¹⁾ Evropski svet v Bruslju, 13. in 14. marec 2008, sklepi predsedstva (dok. 7652/08).

⁽²⁾ Dok. 7755/08.